

Лариса Сєрих

Використання кросвордів

на уроках

образотворчого мистецтва

Рекомендовано до друку вченою радою Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти протокол № 5 від 23. 12. 2011 р.

Рецензенти:

Коздровська Валентина Миколаївна, зав. відділом декоративно-прикладного мистецтва ПДЮ м. Суми;

Шаванов Сергій Валентинович, к. пед. наук, ст. викладач кафедри початкової та природничо-математичної освіти Сумського ОІППО.

С 33

Серих Л.В. Використання кросвордів на уроках образотворчого мистецтва: Навчально-методичний посібник / Л. В. Серих. – 2011. – 46 с., іл.

Навчально-методичний посібник написаний відповідно до нової програми з образотворчого мистецтва, що дає змогу вчителям в короткий строк перевірити знання учнів з вивченого матеріалу, якість володіння учнями творчими прийомами, впевнитися в інтересах дітей до роботи з матеріалами, техніками, дає можливість поповнити отримати базові знання з образотворчого мистецтва, а також дасть можливість вчителю проводити уроки більш цікаво, активізувати увагу, інтерес учнів.

Кросворди дозволять узагальнити і систематизувати знання учнів з графіки, живопису, архітектури, скульптури, паперопластики, декоративно-прикладного та ужиткового мистецтва, дизайну, дозволять згадати твори Сумського художнього музею, розширюватимуть кругозір, пам'ять учнів.

Зі сторінок навчально-методичного видання багато цікавого можуть взяти для себе вчителі, батьки, студенти, учні.

@ СОІППО, 2011

@ Серих Л.В., 2011

Зміст

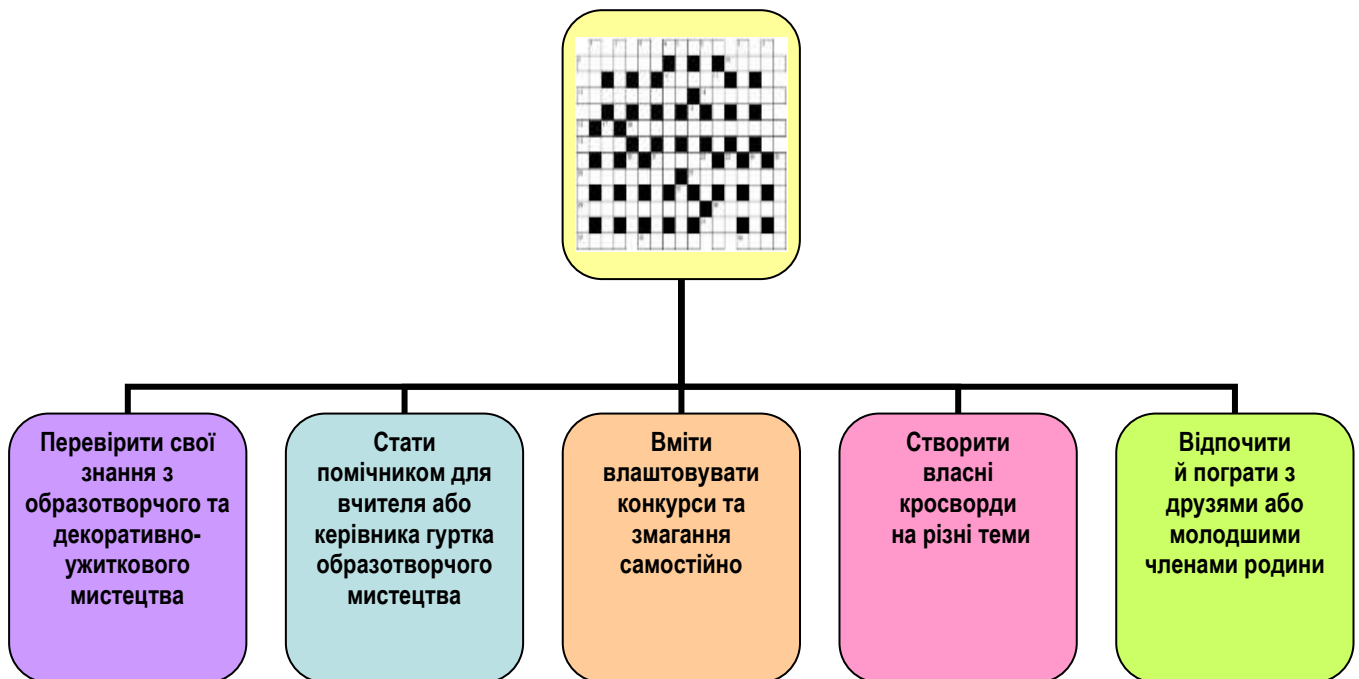
<i>Вступ</i>	<i>4</i>
<i>Роль і місце дидактичних ігор, кресвордів у навчанні школярів</i>	<i>5</i>
<i>Створення кресвордів засобами Microsoft Word</i>	<i>8</i>
<i>Загальні вимоги при складанні кресвордів</i>	<i>14</i>
<i>Список літератури</i>	<i>17</i>
<i>Кресворди як дидактичні ігри</i>	<i>18</i>

Вступ

Любі друзі!

Ми дуже щасливі від того, що ця невеличка книжечка потрапила вам у руки, що вона зацікавила вас і ви небайдужі до образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва.

Сподіваємось, що коли ви ознайомитесь із змістом даного видання, то зрозумієте: кросворди – це цікаво, захоплююче, корисно, і, навіть, лікувально. Зараз ми разом з вами складемо невеличкий малюнок, який допоможе нам зрозуміти корисність кросвордів.

Перед тим як працювати за цим посібником – вчитися розробляти й будувати власні кросворди – потрібно засвоїти декілька порад:

- перед початком роботи потрібно зосередитися;
- розробляти кросворди спокійно й наполегливо;
- спочатку кросворд скласти на папері, а потім розробляти його електронну версію;
- для розробки кросворда сконцентрувати свою увагу на змісті кросворда;
- пригадати де і коли ви чули про зміст запитання;
- не поспішати заглядати у відповіді до кросворду, краще звернутися до підручника, енциклопедії, словника;
- отримувати задоволення від праці.

Роль і місце дидактичних ігор, кросвордів у навчанні школярів

Оскільки, гра сучасної дитини полягає в імітації дій дорослих, то спочатку це предметна дія, потім предметна гра, рольова гра. Дитячі рольові ігри такі ж важливі для розвитку дитини, як для дорослого праця [6].

У молодшому шкільному віці рольова гра переростає у гру за правилами. Тут дії учасників і їхні стосунки регламентуються сформульованими і всіма прийнятими правилами. “Правило тут є мотивом ігрової діяльності”.

Гра є вільною від примусу, страхів та залежності від світу дорослих діяльністю, саме вона є ефективним засобом самодослідження дитиною власних почуттів та переживань, а також надійним місцем для звільнення від емоційної напруги [2, с. 9].

Гра за правилами стає діяльністю, в якій довільні дії проходять етапи свого становлення. Гра – вид діяльності, в процесі якої виникає, функціонує, розвивається й виявляє свої особливості психіка. Етапом такого розвитку є особистість [8, с. 202].

Передують дидактичним іграм “рухливі ігри, ігри, які вправляють почуття, художні ігри, ігри-вправи для розуму. Мета рухливих ігор – розвинути тіло..., збільшити життєву силу, яку вони надають тілу... Зовсім інше – художні ігри, вони відрізняються від інших моментом ілюзії. Драматичні ігри потребують деяких предметів, із якими могла б з’єднатися ілюзія” [11, с. 11].

У педагогіці поняття “дитяча гра” ототожнюється з поняттям “гра театральна” (або “акторська”). Гра стає постійним супутником кожної дитини, формою пізнання, розвагою і відпочинком [5, с. 11]. У психології, гра – це діяльність, що відбувається в умовних ситуаціях, спрямованих на відтворення суспільного досвіду, зафіксованого у продуктах культури [4; 7; 8].

У назвах “дія”, “акт”, уже закладена дія, то щоб виконати мету, треба просто діяти, грати, усвідомлювати, що грати, що творити. Навчити цьому дитину – прерогатива вчителя, режисера з розумінням життя, і завжди по-особливому, тільки по-своєму, який пам’ятає, що завжди має справу з дітьми, які ще нічого не вміють, крім того, що відверто заражатися тим, що безкрайньо весело або сумно, або просто страшно, чи привабливо, але ніяк не одноманітно, нудно, “як завжди”, “як потрібно” [2].

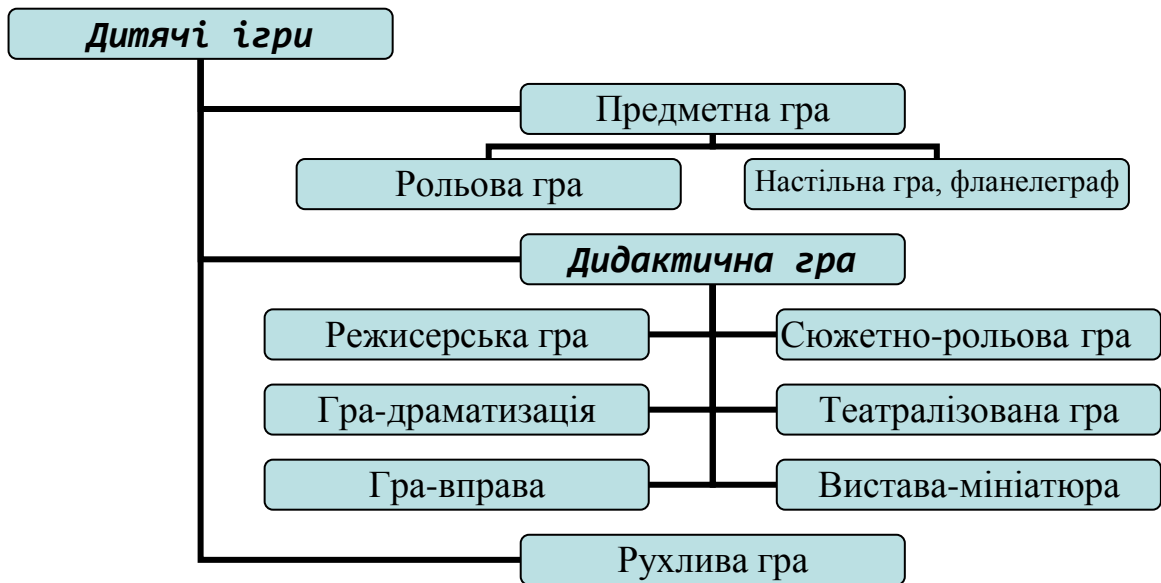
Синтез гри актора з ігровою діяльністю дітей в умовах театралізації може відбутися в тому випадку, якщо буде дотриманий головний принцип дитячої гри – авторська позиція учасників ігрової дії як “акторів”, так і

“глядачів”. Розігруючи різні життєві, навчальні ситуації, дитина знаходить умови для виявлення своїх здібностей та життєвої активності.

Ми спираємося на класифікацію театралізованих ігор Л.Артемової [1, с. 5] і створимо класифікацію ігор. Театралізовані ігри розрізняються відповідно до провідних засобів емоційної виразності і поділяються на дві групи: режисерські ігри та ігри-драматизації (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація дитячих ігор

До “режисерських” ігор відносяться настільний тіньовий театр, театр на фланелеграфі. У “режисерських” іграх дитина говорить, виконує різноманітні дії за ляльку. При цьому дитина діє і за ляльку, і за себе, направляючи всі дії. Діти “вчать” ляльок тіньового, лялькового, пальчикового театру “діяти” відповідно до тієї ролі, яку вони взяли на себе, надаючи їм літературних й уявних ознак.

Персонаж відтворюється у його типових діях; для дитини суттєвий не тільки зміст дії його персонажу, але й якість її виконання [1]. Дитина виступає “режисером” по відношенню до ляльки. Ще не вмюючи оцінювати власну творчість, школяр оцінює “дії” ляльки, тим самим поступово розвиває самооцінку. Однією з умов, що забезпечують розвиток ігрової діяльності, є наявність ігрового матеріалу: дидактичні іграшки, ляльки, настільні ігри, м’які іграшки, ігрові атрибути, елементи костюмів, атрибути для тіньового, пальчикового, лялькового театру. Лялька сама “організовує” емоційне ставлення дитини ще до спектаклю, до конфлікту [11, с. 33].

Дуже близькими до “режисерських” ігор є “ігри-драматизації”, в яких ролі виконують не ляльки, а учні. У таких іграх діти вчаться діяти за планом,

композиційним задумом, використовуючи сюжети казок, оповідань, вносячи елементи творчості, застосовуючи костюми й атрибути. “Гра-драматизація” – це гра з характерними для естетичної діяльності моментами впливу на інших учнів, глядачів. Завдяки настрою в грі-драматизації дитина вчить передавати власне ставлення до зображуваних подій.

“Дидактичні” ігри також є ігровою формою навчання, де одночасно діють дві основи: навчальна, пізнавальна та ігрова, цікава. У дидактичній грі пізнавальні завдання порушуються непрямо, учні оволодівають знаннями граючи. Для дидактичних ігор діти, педагоги, батьки виготовляють обладнання, що є запорукою розв’язання дидактичних завдань.

Театралізовані ігри відрізняються від дидактичних ігор. Усі театралізовані ігри є дидактичними іграми (хоча дидактичні ігри не обов’язково є театралізованими).

Дидактичні ігри виконують різні функції: активізують увагу та інтерес дітей, розвивають пізнавальні здібності, кмітливість, уяву, закріплюють знання, вміння та навички, тренують сенсорні вміння, навички тощо. Правильно побудована цікава дидактична гра збагачує процес мислення індивідуальними почуттями, розвиває саморегуляцію, тренує вольові якості дитини [9, с. 192]. У навчальному процесі ігрова діяльність має форму дидактичної гри, ігрової ситуації, ігрового прийому, ігрової вправи. Кросворди, шаради можуть мати різні ігрові форми.

Використовують кросворди дуже часто в навчальній діяльності. Кросворд – це своєрідна самоперевірка, цікавий тест. Навчальна роль кросвордів полягає в тому, що дозволяє в ігровій ситуації інтенсифікувати процес засвоєння нових знань, а позитивні емоції, що виникають у дітей в процесі розгадування кросвордів, сприяють попередженню перевантаження. При цьому вирішуються питання індивідуального і диференційованого підходу до учнів. Розвиваюча і організуюча роль кросвордів полягає в тому, що при їх розв’язанні дитина вчиться доводити власну думку без жодного примушення, вчиться працювати з навчальними посібниками та іншими джерелами інформації.

З 18 сторінки починаємо розглядати кросворди. Зверніть увагу, що вони подані двічі – з відповідями й без них. Пропонуємо користуватись посібником, як роздатковим матеріалом. Верхня частина лишається у педагога, а нижня – відривна роздається учням.

Бажаємо всім успіху!

Створення кросвордів засобами Microsoft Word

Для загалу вчителів образотворчого мистецтва або керівників гуртків декоративно-вжиткового мистецтва пропонуємо орієнтовний план-конспект заняття (уроку) "**Створення кросвордів засобами Microsoft Word**"

ЦІЛІ:

ОСВІТНІ:

1. Дати поняття кросворду.
2. Ознайомити з основними видами кросвордів, вимогами до їх створення.
3. Вчити створювати сітку кросворда засобами Microsoft Word.
4. Закріпити навички роботи з таблицями у Microsoft Word.

РОЗВИВАЛЬНІ:

1. Розвивати пізнавальний інтерес, активізацію розумової діяльності.
2. Розвивати практичні навички роботи з ПК.
3. Формувати комп'ютерну грамотність і потребу в отриманні знань.
4. Розвивати пам'ять, увагу, спостережливість, самостійність.

ВИХОВНІ:

1. Виховувати загальнолюдські цінності, активність у роботі.
2. Виховувати дбайливе ставлення до обладнання.
3. Вчити взаємодопомоги й дисциплінованості.
4. Виховувати вміння працювати із задоволенням, поважати думки однолітків тощо.

ТИП ЗАНЯТТЯ: Комбіноване.

ОБЛАДНАННЯ: Комп'ютери класу. Мережа Інтернет.

НАОЧНІСТЬ: Презентація "Кросворди".

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Збір групи. Повідомлення теми і постановка цілей заняття – 15 хв.
2. Правила техніки безпеки. – 5 хв.
3. Актуалізація знань учнів – 10 хв.
4. Вивчення нового матеріалу – 30 хв.
5. Перерва – 15 хв.
6. Практична робота № 1. – 30 хв.
7. Перерва – 15 хв.
8. Практична робота № 2. – 30 хв.
9. Вільний час – 30 хв.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Повідомлення теми та постановка цілей заняття.

1. Мотивація навчальної діяльності.

Характеристика теми. Висвітлення її ролі в майбутній діяльності, а також роль вміння працювати на ПЕОМ.

II. Правила техніки безпеки в кабінеті ПЕОМ.

Поточний інструктаж з техніки безпеки в кабінеті.

III. Актуалізація опорних знань.

Гра "Уявний мікрофон".

1. Для чого призначений редактор Word?
2. Що можна вставляти у текстові документи?
3. Як додати таблицю у документ?
4. Як виділити комірки таблиці?
5. Як змінити розміри рядка (стовпця, комірки) таблиці?
6. Як прибрати межі таблиці?
7. Як ви гадаєте, де використовують документи з таблицями?

IV. Вивчення нового матеріалу.

Теоретична частина (демонстрація *презентації "Кросворди"*).

Кросворд (з англ. Crossword – перетин слів (хрестослів'я) – найпоширеніша в світі гра зі словами. Існує безліч періодичних видань, що спеціалізуються (створюють, розробляють і друкують або передрукують з інших видань) на кросвордах, їх також часто друкують в неспеціалізованих друкарських ЗМІ.

Кросворд – гра-завдання, в якій фігура з лав порожніх кліток заповнюється словами, що перехрещуються, із значеннями, заданими за умовами гри [2].

Розглянемо докладніше історію виникнення кросворду.

При розкопках давньоримського поселення Коріум у 1868 році в Англії була знайдена плита із зображенням на ній малюнком, дуже схожим на кросворд. Знахідка датувалася III-IV століттями. Щось подібне було виявлене і на колоні в знаменитих Помпеях при розкопках 1936 року. Це творіння відносилось до 79 року нашої ери і вражало тим, що кросворд міг читатися однаково як зліва направо, справа наліво, так і зверху вниз, знизу вверх.

Чому людям подобаються кросворди?

Кросворд володіє дивовижною властивістю кожного разу кидати виклик читачеві позмагатися, виставляє оцінку його здібностям, і при цьому ніяк не карає за помилки.

Кросворд з успіхом задовольняє потребу когось здолати, а перш за все здолати себе. Кросворд – спосіб пошуку самостійної відповіді на багато

питань, це, в деякому роді, пізнання світу через припущення. А ще – задоволення! Психологи доводять, що якщо людина справляється з кросвордом, а найчастіше інтуїтивно або усвідомлено вибирає той, що йому під силу, він отримує такий же заряд оптимізму, який дарують не менше п'яти хвилин сміху.

Про користь кросвордів для здоров'я говорять багато. Неймовірну популярність кросворди знайшли саме в динамічному 20-му столітті – життя помчало вскач, нерви у людей потоншали, а щоб дати змогу "розвантажитися", був потрібний простий і дієвий засіб з нейтралізації стресів. Цим засобом і став кросворд. Розгадування кросвордів благотворно впливає на організм – воно заспокоює, розслабляє, що спонукає всі органи працювати в оптимальному режимі.

Розгадування кросвордів допоможуть зберегти світлий розум в літньому віці – розумова зарядка стимулює зростання нових нейронів і не дозволяє розвинутися різним патологіям, хворобам Альцгеймера або Паркінсона. Розв'язування кросвордів тренує пам'ять, розширює кругозір і, навіть, сприяє розвитку кмітливості. Медики, у свою чергу, вже досить давно стали використовувати цю головоломку як заспокійливий засіб.

Якнайкращим способом залучення до роботи найбільшої кількості клітин головного мозку і, отже, забезпечення ним повноцінного сну є розгадування кросвордів хвилин за тридцять до того, як відправитися спати. Науково доведено, що розгадування перед сном кросвордів покращує пам'ять!

Розглянемо класифікацію кросвордів:

*** за формою:**

- кросворд-прямокутник, квадрат;
- кросворд-ромб;
- кросворд-трикутник;
- круглий (циклічний) кросворд;
- стільниковий кросворд; фігурний кросворд;
- діагональний кросворд та ін.

*** розташуванням:**

- симетричні;
- асиметричні;
- з вільним розташуванням слів та ін.

*** за змістом:**

- тематичні;
- гумористичні;
- навчальні;

- числові.

*** за назвою країни:**

- скандинавські;

- угорські;

- англійські;

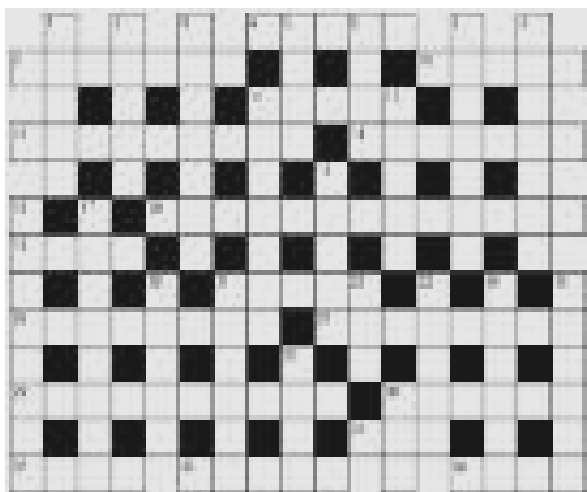
- німецькі;

- американські;

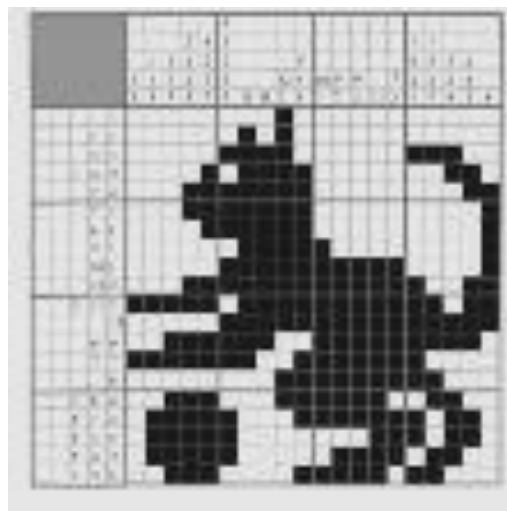
- естонські;

- італійські та ін.

Види кросвордів

Класичний кросворд

Японський кросворд

Малюнок класичного кросворду має, як правило, двох або чотиристоронню симетрію. Бажано, мінімум, два перетини, а в ідеалі, одиночні чорні блоки, дотичні по діагоналі. Бувають відкриті кросворди, тобто чорні блоки, є і зовні або закриті – зовні кросворду тільки букви.

Головні риси японського кросворду:

1. Оптимальний розмір японського кросворду по горизонталі – 20-35 або 55 кліток. Небажана кількість кліток, що не ділиться на 5 без залишку.

2. Ряд (стовпчик) повинен містити не більше п'яти груп зафарбованих клітин.

3. Бажано, щоб рисунок, що вийшов, був впізнаним і більш-менш цікавим.

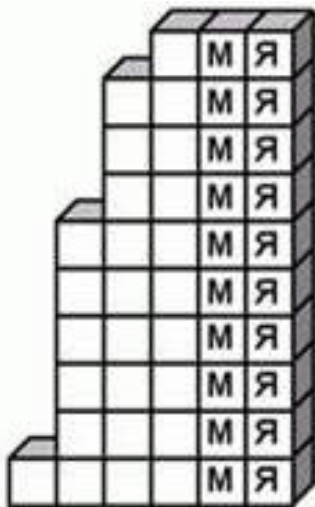
4. Японський кросворд повинен мати однозначне рішення.

7	2	6	9	4	13	7				7	3	1	13	7	1	5	
3		19		6		6				9		8		2		2	
7	2	3	9	4	13	18	5			8	5	11	6	2	6	10	4
20		11		2		24		1		2		7		7		6	
4	2	6	3		25	5	9	3	15	10	14		11	2	5	1	
1		8		11		1		16		14		1		5		13	
5	19	6	16	13	4		7	6	2		7	2	6	15	5	8	
		12		4		2		1		27		12				5	
		2	20	10	3	1			9	8	5	21	18				
		15		8		4		15		5		9			1		
7	2	14	8	1	5		7	5	9		9	12	1	5	10	9	
13		19		5		26		22		3		2		8		7	
11	3	1	9		9	4	3	8	6	23	5		22	5	2	5	
8		3		7		6		6		12		2		16		8	
6	10	9	4	6	10	1	4			5	10	9	5	16	11	8	17
1		4		1		12				1		13		13		10	
5	8	17	11	12	2	4				5	2	4	12	2	6	14	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
К	Р	О	Т													
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27							

Кейворд

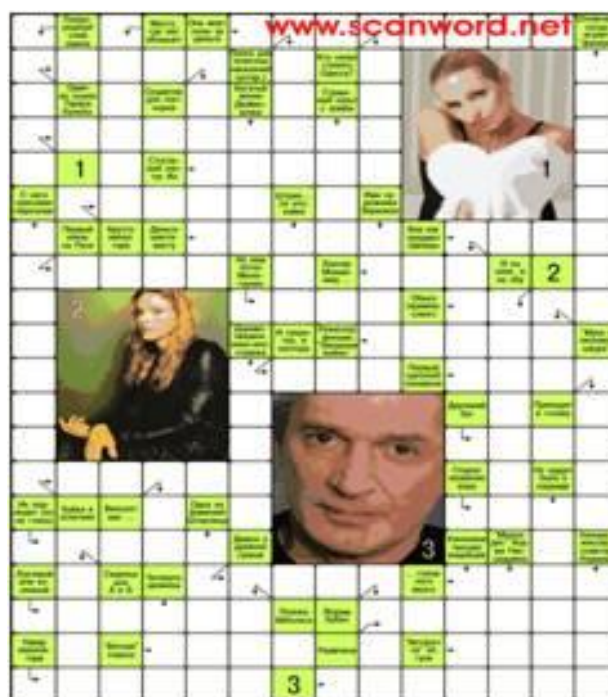
Кейворд – різновид кросворду, в клітинках якого вказані числа, що замінюють букви. Для однакових букв однакові числа. Можливо, для спрощення розгадування кросворду, в нім уже вказується якесь число або слово.

Крісс-крос

Наступний різновид кросвордів – крісс-крос.

Дана сітка кросворду і слова, які необхідно в ній розмістити. Можливо, також як і в кейворді, в сітці вписано слово або букви, щоб спростити початковий процес.

Сканворд

Наступний вид кросвордів – сканворд. Питання до слів у сканворді записуються всередині сітки, у клітках, які не зайняті буквами. Відповідність питань словам указується стрілками. Якщо стрілки тільки горизонтальні і вертикальні – тип сканворда – готика. Якщо є стрілки і по діагоналі, то – італіка.

у	а	з	у	г	о	л	ь	в
м	р	н	о	с	н	о	л	ы
н	о	ж	е	т	ь	т	и	ч
д	е	л	н	и	е	а	о	е
у	с	е	н	п	л	е	м	ь
м	м	а	и	е	о	щ	а	д

Філлворд

Філлворди бувають двох типів: угорські і німецькі.

Угорські припускають напрям слова в будь-якому напрямі, зокрема по ламаній лінії. У даному типі філлворда одна буква може бути використана лише один раз.

Ще є один цікавий вид кросвордів – філлворд. Даний тип кросворду вдає із себе поле, яке заповнене буквами. У всьому цьому скупченні букв необхідно відшукати слова, які наведені поряд у вигляді списку.

Загальні вимоги при складанні кросвордів

При складанні кросвордів необхідно дотримуватися принципів наочності і доступності.

1. Не допускається наявність "плашок" (незаповнених кліток) в сітці кросворду.

2. Не допускаються випадкові друкування букв і перетини.

3. Слова, які потрібно відгадати повинні бути іменниками в називному відмінку однини.

4. Двобуквенні слова повинні мати два перетини.

5. Трьобуквенні слова повинні мати не менше двох перетинів.

6. Не допускаються аббревіатури (ЗАЗ та ін.), скорочення (дитбудинки та ін.).

7. Не рекомендується велика кількість двобуквених слів.

8. Всі тексти повинні бути написані розбірливо, бажано віддруковані.

9. На кожному аркуші повинні бути прізвище автора, а також назва даного кросворду.

Вимоги до оформлення:

1. Малюнок кросворду повинен бути чітким.

2. Сітки всіх кросвордів повинні бути виконані в двох примірниках:

1-й прим. – із заповненими словами;

2-й прим. – тільки з цифрами позицій.

Відповіді на кросворд.

Вони публікуються окремо. Відповіді призначені для перевірки правильності рішення кросворду і дають можливість ознайомитися з правильними відповідями на невирішені позиції, питання, що сприяє рішенню одного з основних завдань розгадування кросвордів – підвищенню ерудиції й збільшенню словарного запасу.

Оформлення відповідей на кросворди:

- Для типових кросвордів і чайнвордів: на окремому листі;

- Для скандинавських кросвордів: тільки заповнена сітка;

- Для угорських кросвордів: сітка з акуратно закресленими знайденими словами.

Складання умов (тлумачень) кросворду:

- По-перше, вони повинні бути лаконічними. Не слід робити їх просторовими, надмірно вичерпними, багатослівними, такими, що несуть надмірну інформацію.

- По-друге, прагніть подати слово з найменше відомого боку.

• По-третє, проглянете словники: можливо, в одному з них і знайдеться якнайкраще визначення. У визначеннях не повинно бути споріднених слів.

V. Практична робота №1.

1. Спочатку на папері учні створюють кросворд, вибирають теми та підбирають ключові слова.

Скориставшись будь-яким підручником (з інформатики), виберіть будь-яку тему та напишіть 10-20 ключових слів:

Тема кросворду: _____

Ключові слова:

2. Розміщення ключових слів у клітинках кросворду.

3. Спробуйте записати ключові слова у сітку кросворда, записуючи кожен букву в окремій клітинці. Не обов'язково у кросворді використовувати всі ключові слова, які ви обрали.

Порада.

При розміщенні слів бажано:

- 1) Починати зі слів, які містять найбільшу кількість букв;
- 2) Розміщувати слова таким чином щоб вони мали спільні букви;
- 3) Записувати слова олівцем, щоб можна було виправити помилку.
- 4) Підготувати кілька варіантів кросворду, щоб потім можна було обрати найкращий.

VI. Практична робота №2.

Виконується вона у редакторі WORD.

1. Відкриваємо робоче вікно редактора Word.

2. Для створення заголовка виконуємо наступні дії:

- Вибрати шрифт: тип шрифту – Times New Roman, зображення – напівжирний, кегль – 14;
- Вибрати параметри абзацу: вирівнювання – по центру, перший рядок – ні, міжрядковий інтервал – одинарний;
- Вводимо з клавіатури текст: «Кросворд» і двічі (щоб після заголовка був порожній рядок) натискаємо «Enter».

3. Вставляємо таблицю, що складається з N рядків і M стовпців.

4. Виділяємо всю таблицю і настраюємо для всіх її осередків однакові параметри:

- Тип шрифту – Arial, зображення – звичайний, кегль – 14;
- Настраюємо параметри абзацу: вирівнювання – по центру, перший рядок – ні, міжрядковий інтервал – одинарний.

5. Заповнюємо стовпці.

6. Заповнюємо рядки.

7. Тепер необхідно остаточно оформити кросворд. Ми не можемо прибрати зайві осередки, не порушивши структуру кросворду. Тому залишаємо їх. Щоб ці осередки не були видимі на роздрукуванні, зайві лінії сітки прибираємо за допомогою команди «Межі і заливка» меню «Формат»:

- виділяємо зайвий осередок (можна виділяти їх не по одній, а відразу декілька, коли зайві осередки розташовані підряд і складають частину рядка або стовпця);
- клацаємо в меню «Формат», команда «Межі і заливка»;
- у діалоговому вікні, що з'явилося, в «Зразку» (права частина екрану, клацаємо по тих лініях, які є зайвими; в результаті при роздрукуванні вони не будуть видимі)

8. Прибравши лінії сітки для зайвих осередків, пофарбуємо в чорний колір порожні осередки в центральній частині таблиці. Для цього скористаємося командою «Межі і заливка» в меню «Формат»:

- виділяємо ту частину рядка або стовпця, де осередки повинні бути забарвлені в чорний колір;
- клацаємо в меню «Формат» по команді «Межі і заливка», в діалоговому вікні «Заливка» клацаємо по лівому верхньому (чорному) квадратику палітри (правіше за палітру в рядку, де вказується колір заливки, замість слова «Ні» з'явиться напис «Чорний», а під написом «Зразок» буде показаний чорна заливка). Потім клацнемо по кнопці «ОК»;
- повторюємо ці дії необхідну кількість разів.

9. Тепер наберемо текст питань кросворду (шрифт – Times New Roman, зображення – звичайний, кегль – 12).

10. Зберігаємо створений файл.

VII. Вільний час.

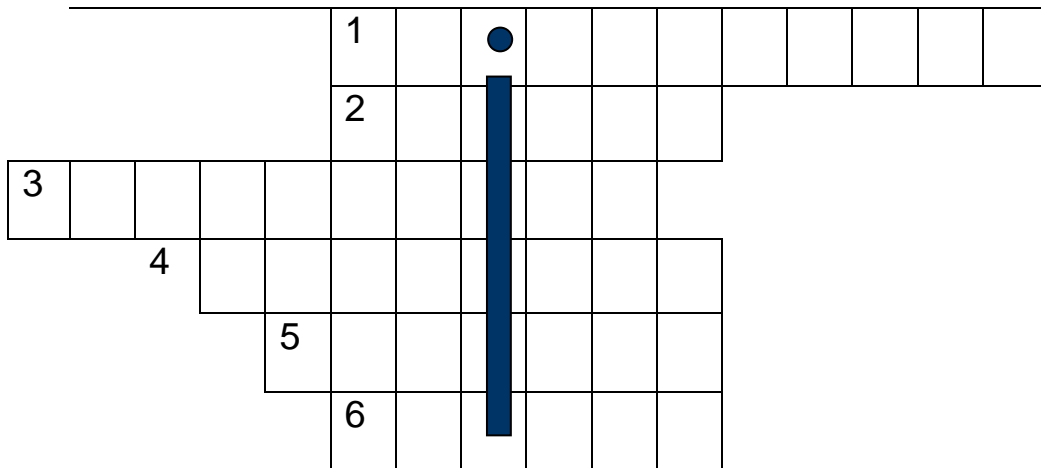
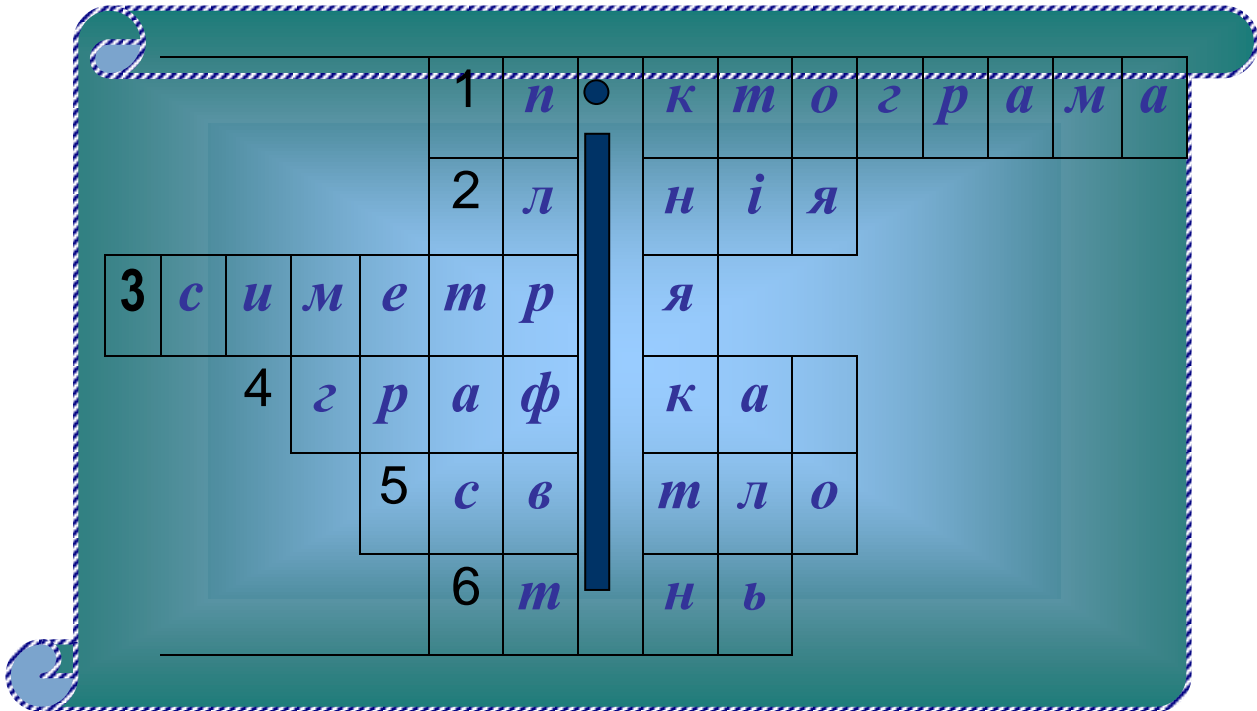
Гуртківці працюють за власними потребами.

IX. Підсумок заняття.

Список літератури

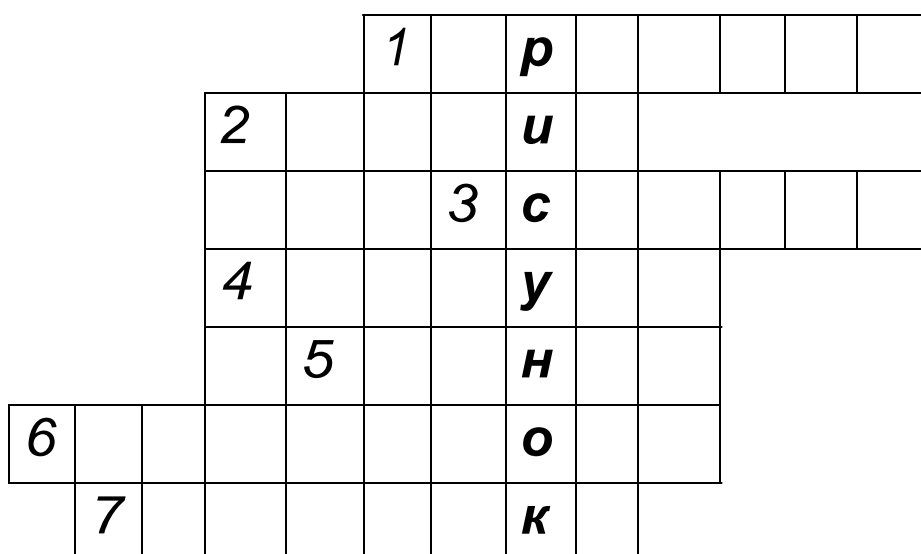
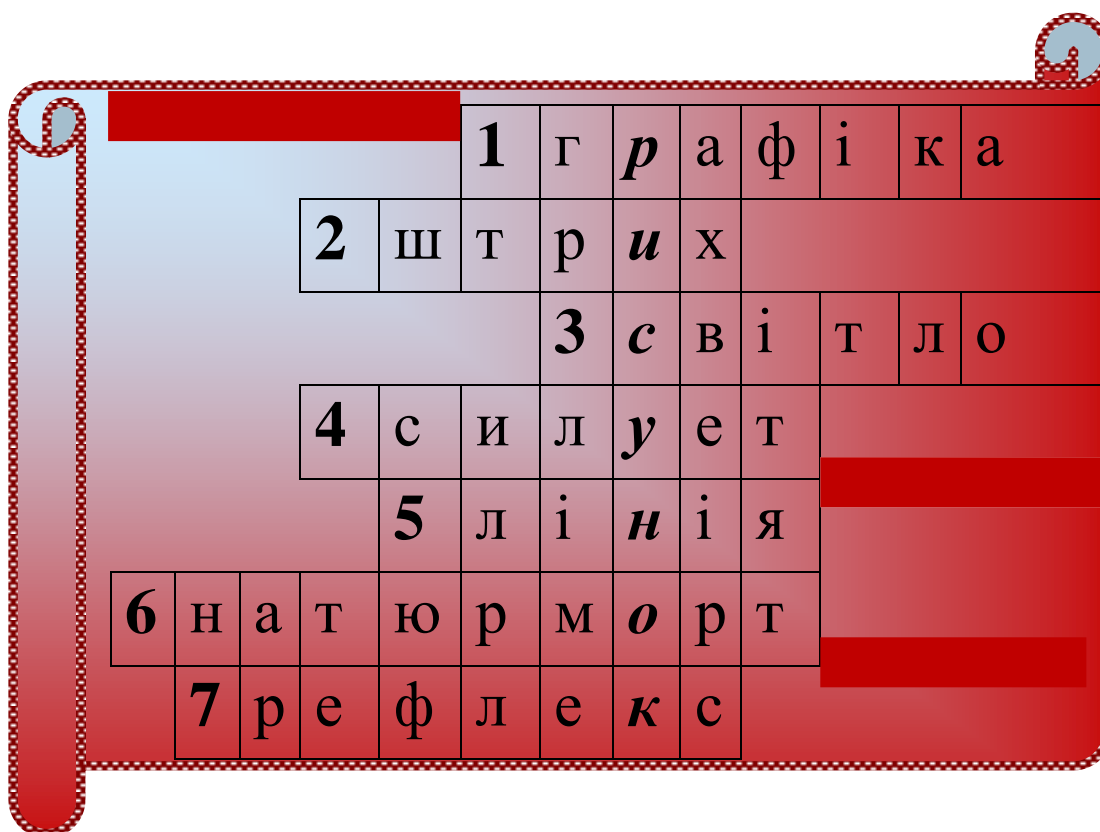
1. Артемова Л.В. “ Театр і гра”. Вдома, у дитячому садку, в школі : пер. з рос. – 2-ге вид. / Л. В. Артемова. – К. : Томірс, 2002. – 291 с.
2. Вульф В. В. Эстетическое воспитание во внеклассной работе / В. В. Вульф. – К. : Рад. школа, 1971. – 120 с.
3. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб : Питер, 2000. – 480 с.
4. Импровизация и метод действенного анализа / сост. И. Ю. Промптова. – М. : Сов. Россия, 1986. – 80 с.
5. Искусство в жизни детей: опыт художественных занятий с младшими школьниками / А. П. Ершова, Е. А. Захарова, Т. Т. Пеня [и др.]. – М. : Просвещение, 1991. – 128 с.
6. Макаренко А. С. Методика виховної роботи / А. С. Макаренко. – К.: Рад. школа, 1990. – 366 с.
7. Марцинковская Т. Д. Диагностика психофизического развития детей : пособие по практической психологии / Т. Д. Марцинковская. – М.: Знание, 1997. – 176 с.
8. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посібник – 2-ге вид., доповн. / П. А. М'ясоїд – К. : Вища школа, 2001. – 487 с.
9. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів / О. Я. Савченко. – К. : Генеза, 1999. – 368 с.
10. Серих Л. В. Формування естетичної культури молодших школярів у процесі театралізованої діяльності : дис. ...канд. пед. наук / Л. В. Серих. – Київ, 2008. – 246 с.
11. Струве. Сущность художественного воспитания / Струве. – 76 с. нет титул. листа, др. библиогр. данных / Б-ка им. В. И. Вернадского).
12. Фельдштейн Д. И. Проблемы возрастной и педагогической психологии / Д. И. Фельдштейн. – М. :МПА, 1995. – 368 с.

Кросворди як дидактичні ігри

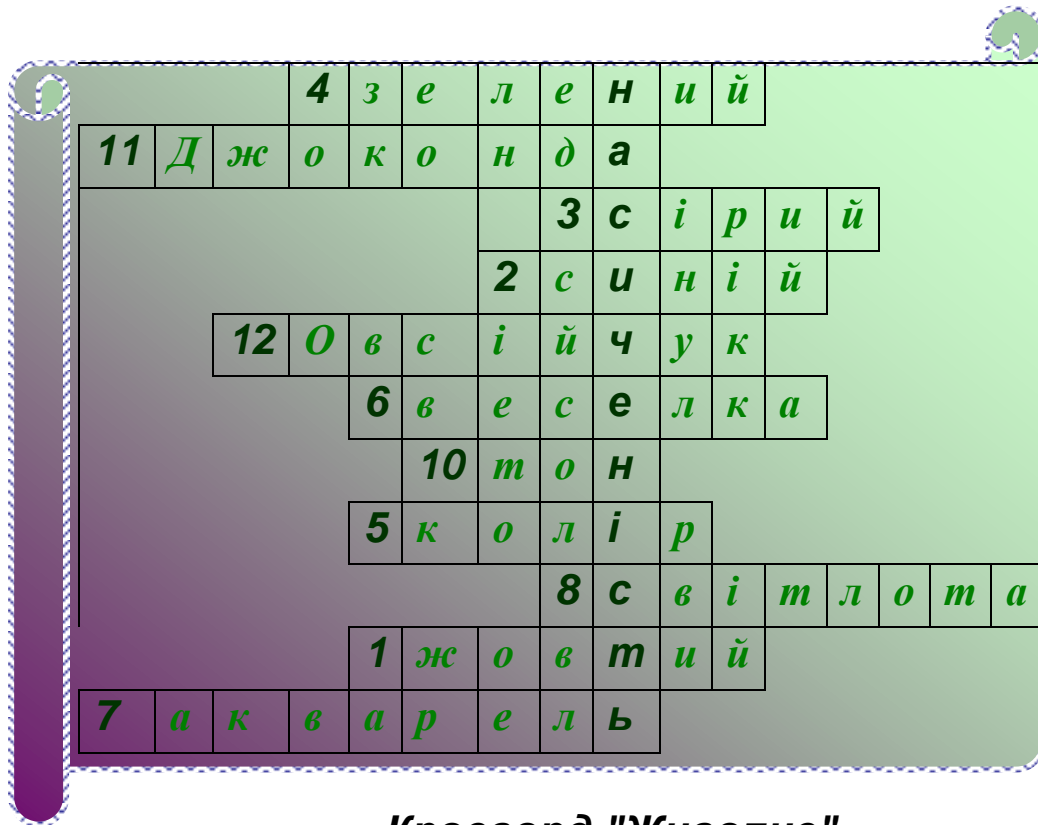
Кросворд "Оригінальна графіка"

1. Рисункове письмо.
2. Основний виражальний засіб рисунку.
3. Основний композиційно-виражальний засіб.
4. Лаконічний вид мистецтва.
5. Освітлена частина предмету.
6. Проекція предмета від світла на площині.

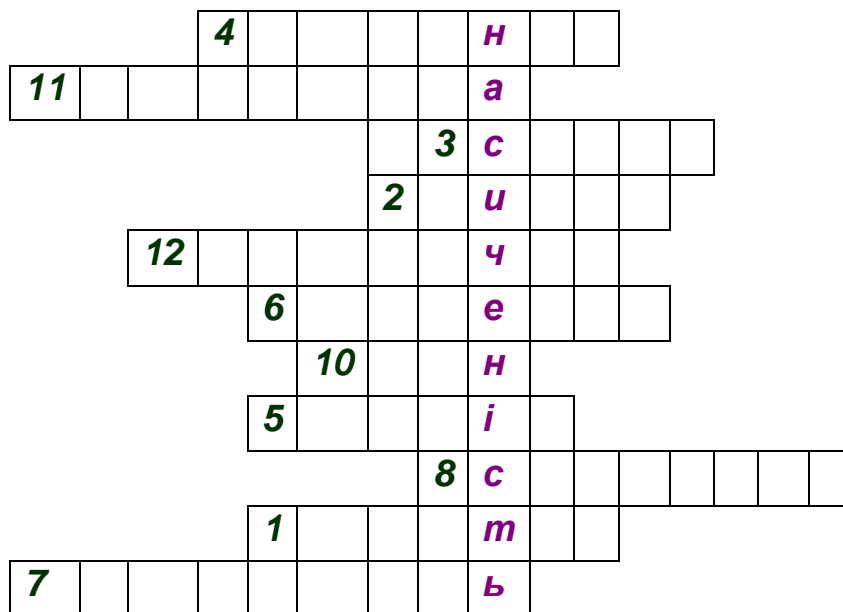

Кросворд "Оригінальна графіка"

1. Вид мистецтва.
2. Відносно коротка лінія.
3. Освітлена частина предмета.
4. Узагальнене зображення предмета.
5. Основний виражальний засіб рисунку.
6. Жанр графіки, що зображує неживі предмети на площині.
7. Площина, освітлена відкритим світлом.

Кросворд "Живопис"

По горизонталі:

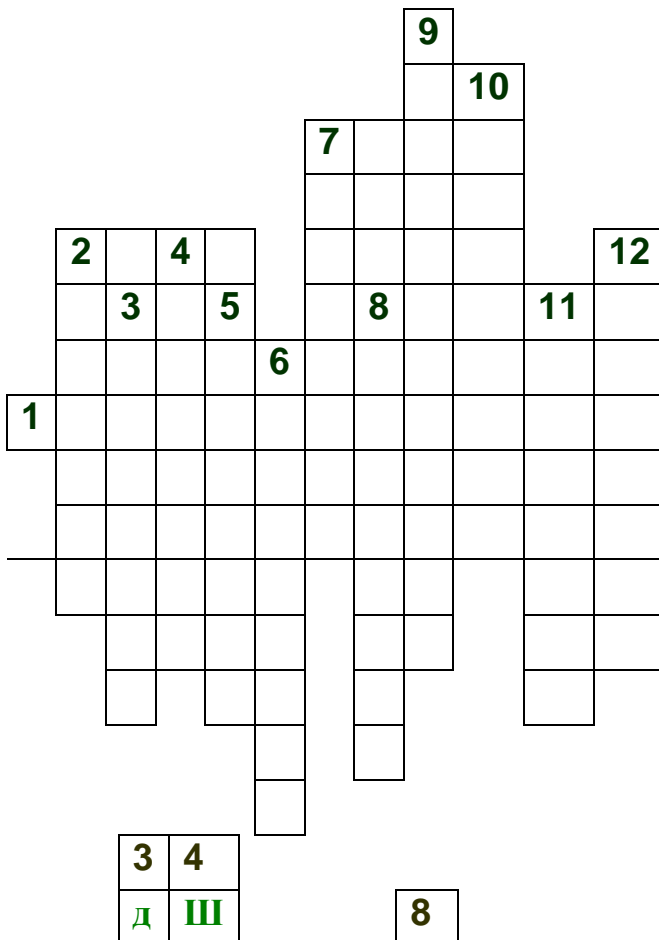
1. Основний колір теплої гами.
2. Основний колір холодної гами.
3. Ахроматичний колір.
4. Доповнюючий колір.
5. Основний засіб живопису.
12. Автор твору "Українське малярство 10-18 ст." (проблеми кольору)

По вертикалі:

9. Одна із основних властивостей хроматичних кольорів.

6. Зображення хроматичних кольорів у природі
7. Прозора техніка живопису.
- 8, 10. Основні властивості хроматичних кольорів.
11. Портрет Леонардо да Вінчі.

Кросворд

"Декоративно-прикладне мистецтво"**По горизонталі:**

1. Обереговий символ.

По вертикалі:

2. Інструмент у вигляді скоби або рамки, на кінцях з пилкою.

3. Вид карбування.

4. Різновид художньої обробки дерева.

5. Процес виготовлення тканини.

6. Стилізований малюнок з ритмічно упорядкованими елементами.

7. Орнаментоване пташине яйце.

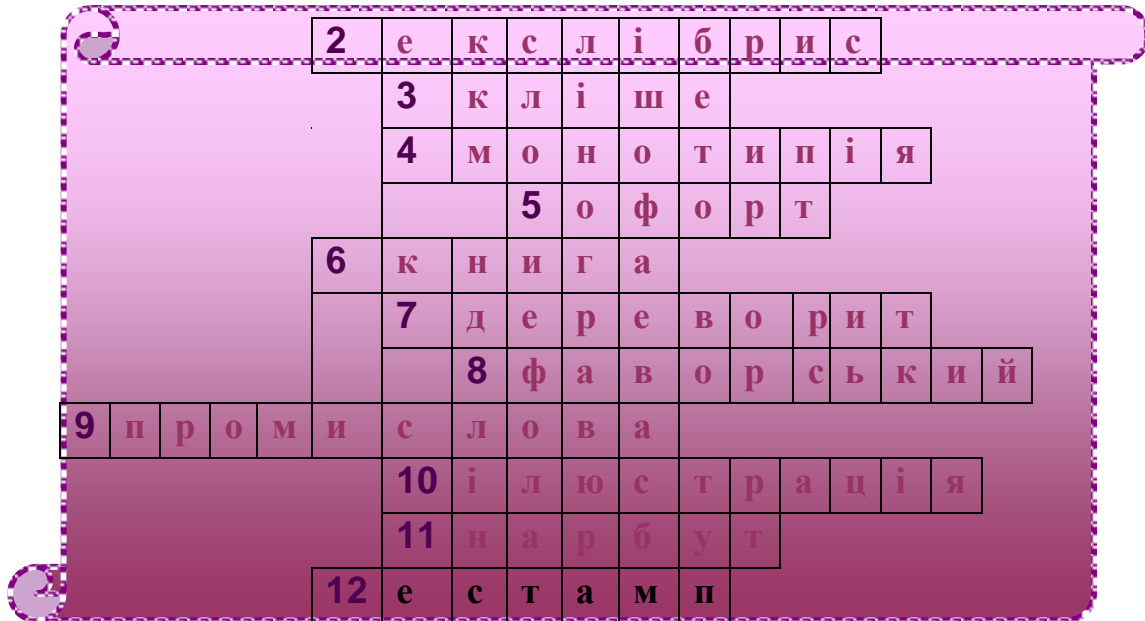
8. Виріб, виготовлений з випаленої глини.

9. Українська народна художниця.

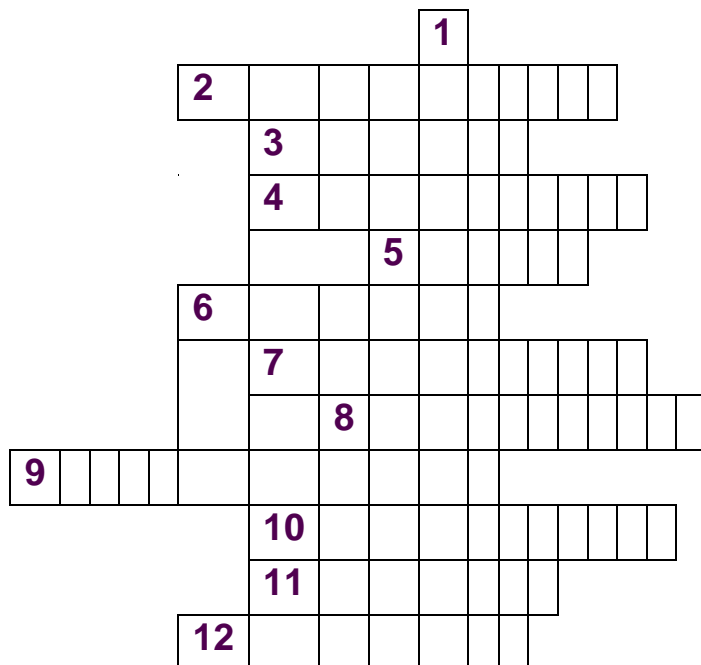
10. Символічне зображення космічних елементів, знаків.

11. Виготовлення прикраси у матеріалі шляхом шиття.

12. Особливості побудови та оздоблення поверхні якого-небудь предмета.

Кросворд "Тиражна графіка"

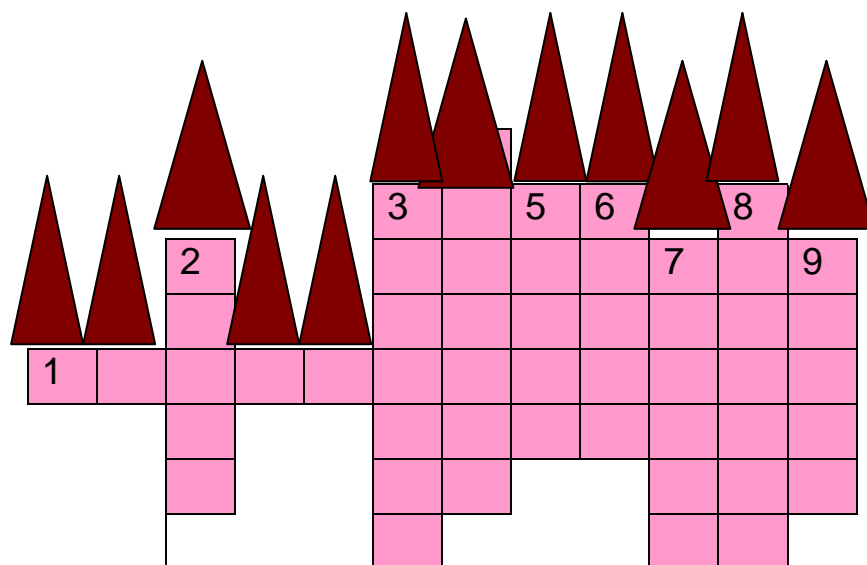
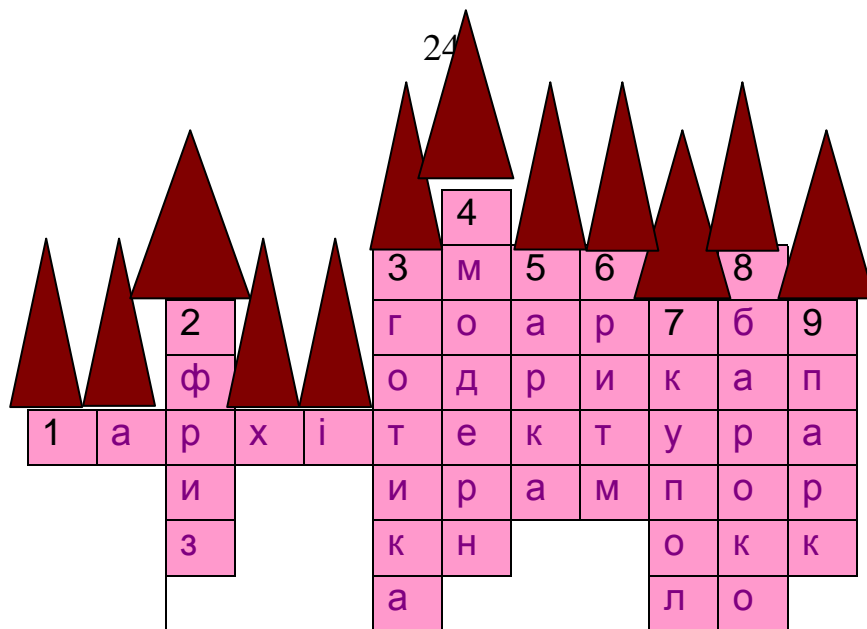
По горизонталі:

- Книжковий знак.
- Форма, з якої друкують гравюру.
- Техніка плоского друку, що має лише 1 відтиск.
- Техніка глибокого друку. за яку Т.Шевченко отримав звання академіка "Красних мистецтв".
- Друковане або рукописне джерело масової інформації.
- Техніка високого друку виконана на дерев'яному кліше.
- Український графік, автор "Слова про Ігорів похід".

- Найпоширеніший вид тиражної графіки.
- Малюнок до літературного твору.
- Український графік, ілюстратор, перший ректор Української Академії мистецтв.
- Відбиток, твір друкованої графіки.

По вертикалі:

- Найпоширеніша техніка високого друку.

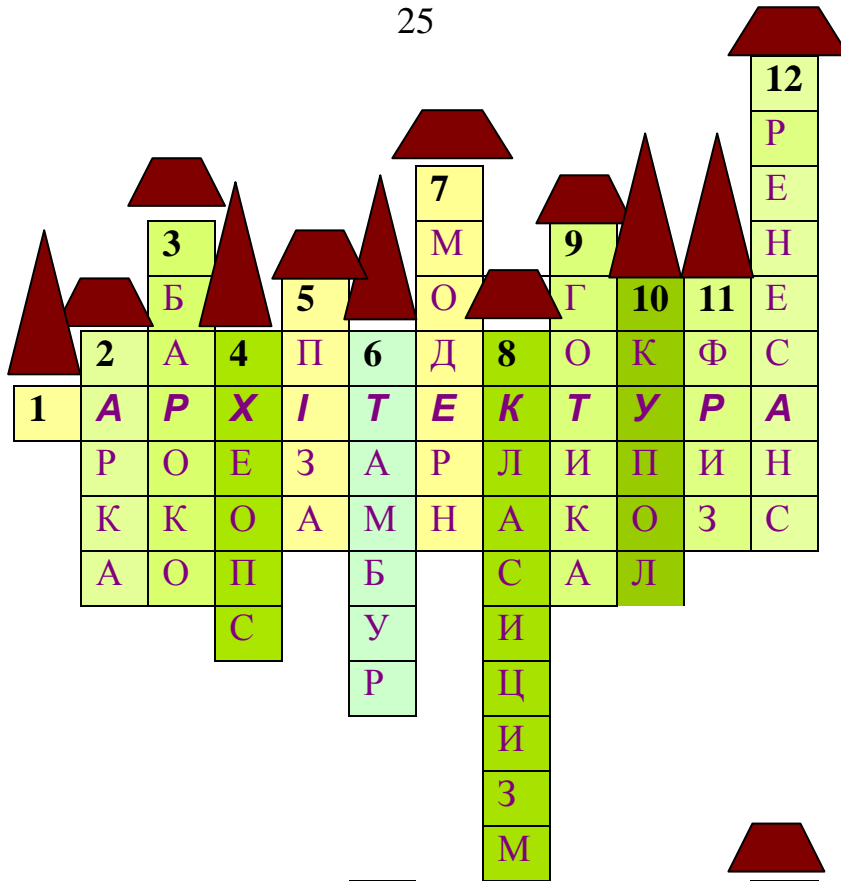
Кросворд "Синтез мистецтв"

По горизонталі: 1. Будівельне візуальне мистецтво.

По вертикалі:

2. Середня горизонтальна частина антаблемента, що міститься між архітравом і карнизом.
3. Архітектурний стиль Пізнього Середньовіччя, характерними елементами якого є стрічасті арки та ребристі склепіння.
4. Умовна назва стильового напрямку в архітектурі 19 ст. поч. 20 ст.
5. Криволінійне перекриття польотів між опорами, прорізами у стіні (вікон, дверей).
6. Рівномірне чергування архітектурних елементів.
7. Напівсферичне перекриття архітектурних споруд.
8. Архітектурний стиль, що характеризується пишною декоративністю (16-18ст.)
9. Декоративна земельна ділянка навколо архітектурної споруди.

Кросворд "Синтез мистецтв"

По горизонталі:

1. Будівельне візуальне місце.

По вертикалі:

2. Криволінійне перекриття польотів між опорами, прорізами у стіні

3. Архітектурний стиль, що характеризується пишною декоративністю (16-18ст.)

4. Давньоєгипетський фараон, на честь якого збудована знаменита піраміда.

5. Місце, де знаходиться знаменита група пірамід в Єгипті.

6. Приміщення між зовнішніми і внутрішніми вхідними дверима.

7. Умовна назва стильового напрямку в архітектурі 19 ст. поч. 20 ст.

8. Архітектурний стиль, для якого ідеальним зразком було переосмислення мистецтва античності.

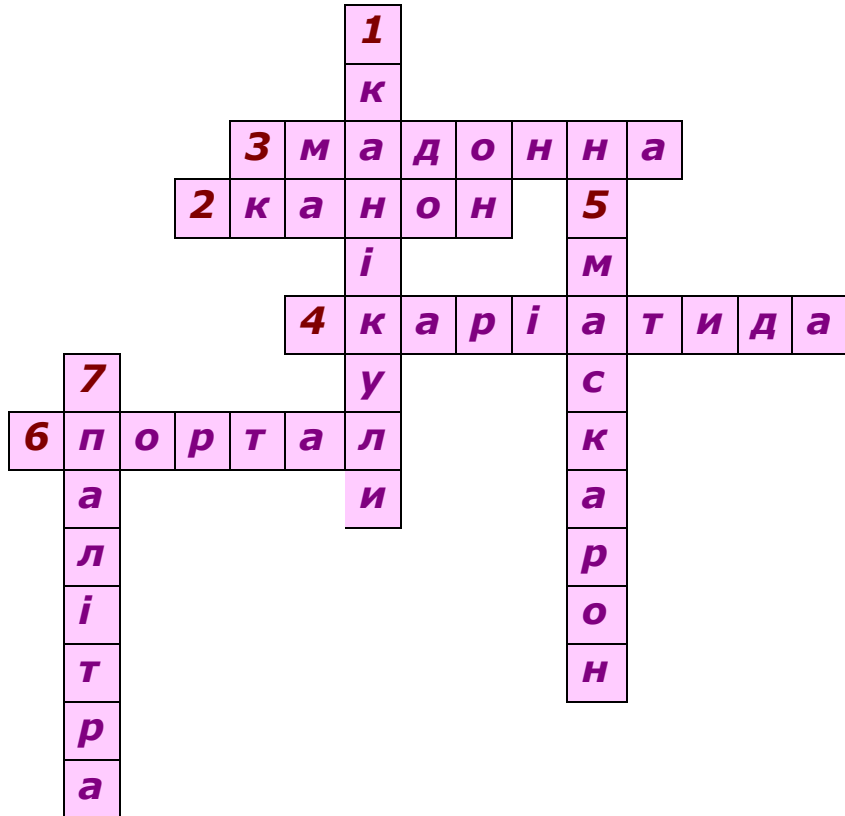
9. Архітектурний стиль Пізнього Середньовіччя, характерними елементами якого є стрічасті арки та ребристі склепіння.

10. Напівсферичне перекриття архітектурних споруд.

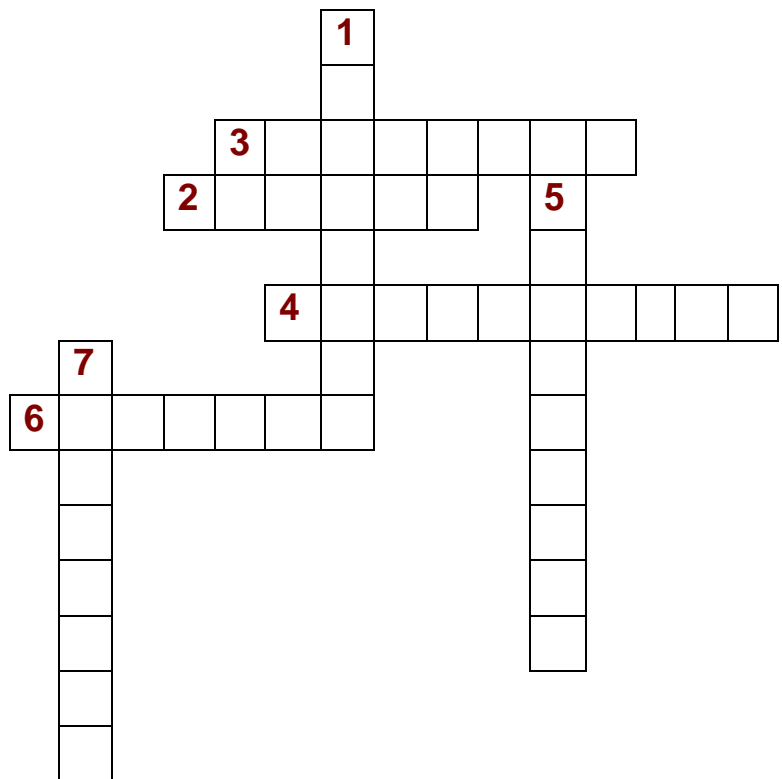
11. Середня горизонтальна частина антаблемента, що міститься між архітравом і карнизом.

12. Перехідна епоха в розвитку культури від Середньовіччя до Нових часів

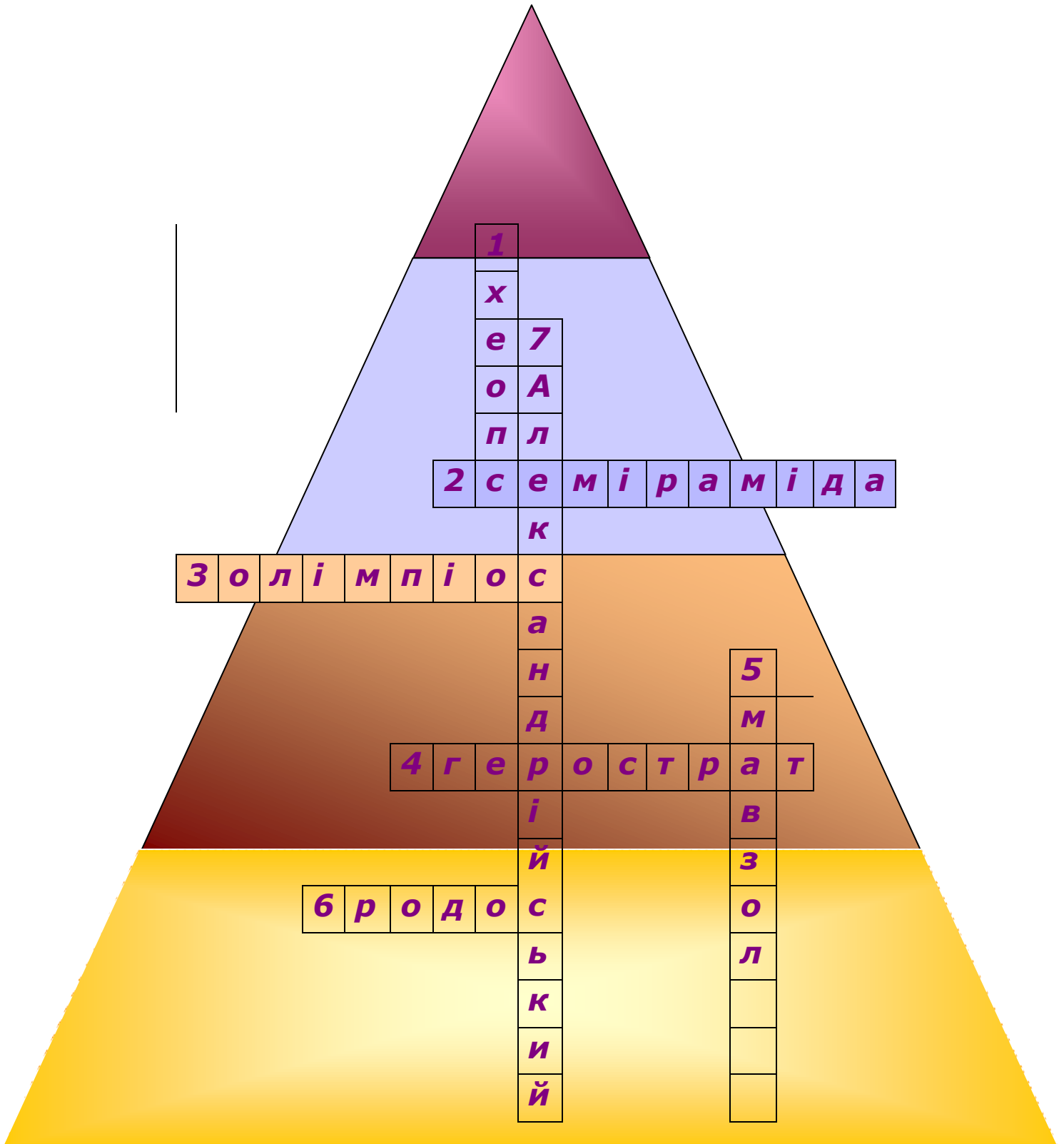
Кросворд "Іноземні слова у мистецтві"

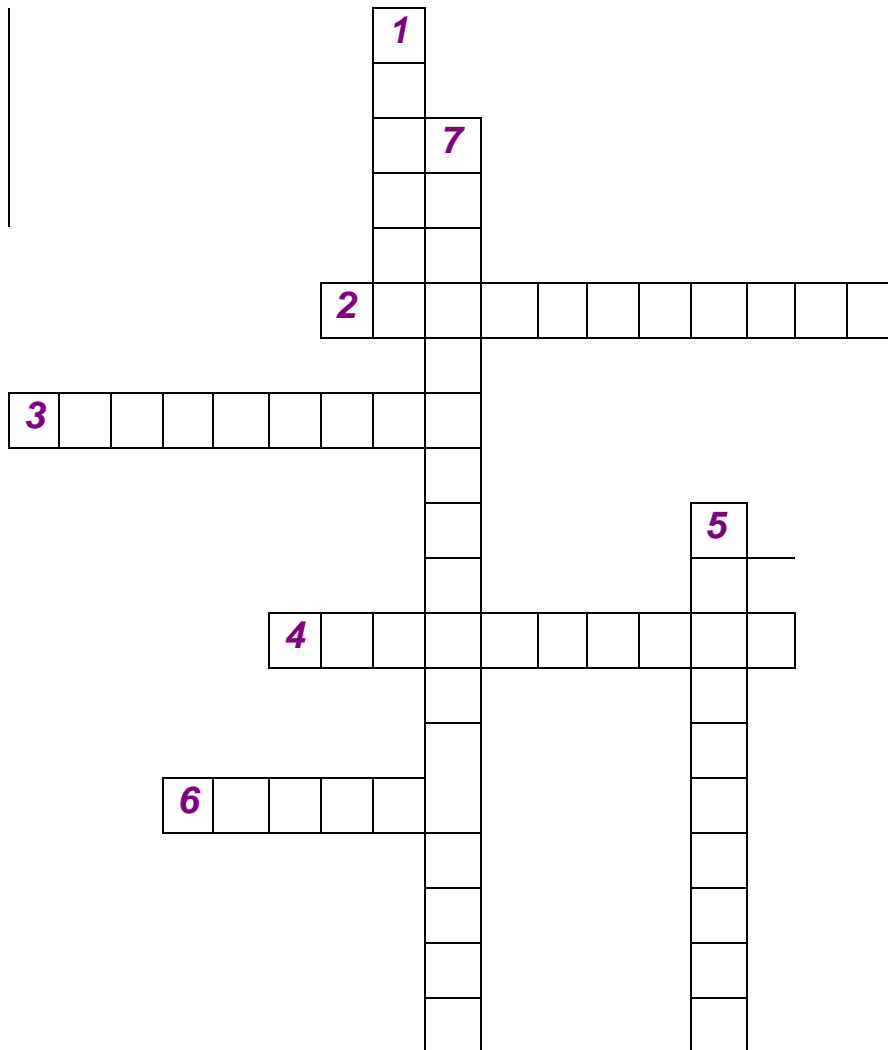
1. Назва зірки у сузір'ї Оріона, після її появи починалася перерва у заняттях студентів середньовіччя.
2. Закон, правило у релігії та мистецтві.
3. Божа матір на італійській мові.
4. Колона у вигляді жінки.
5. Маска людини або звіра в архітектурі.
6. Прикрашений вхід в архітектурі.
7. Із італійської – "лопатка".

Кросворд "Сім чудес світу"

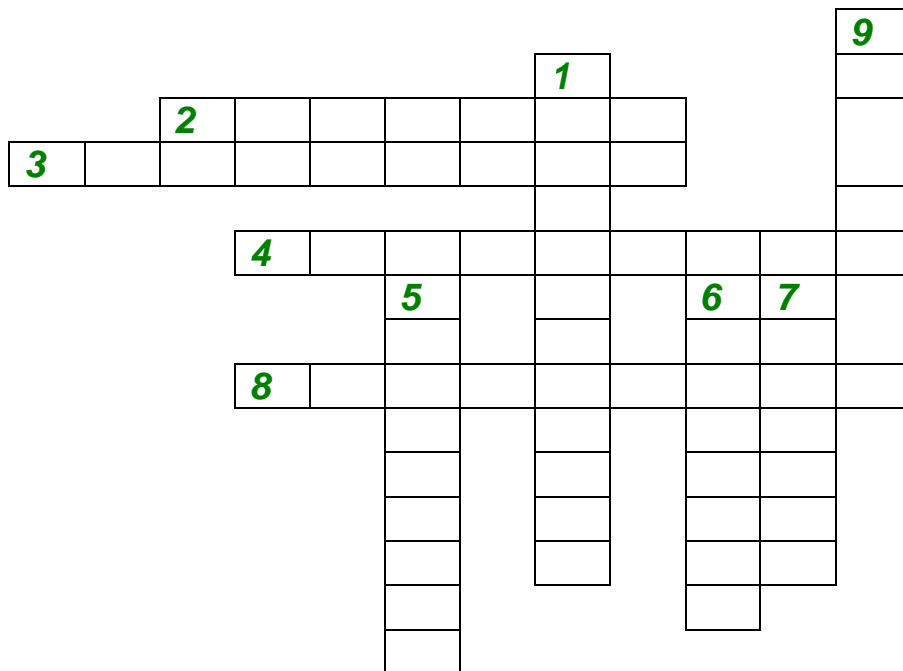
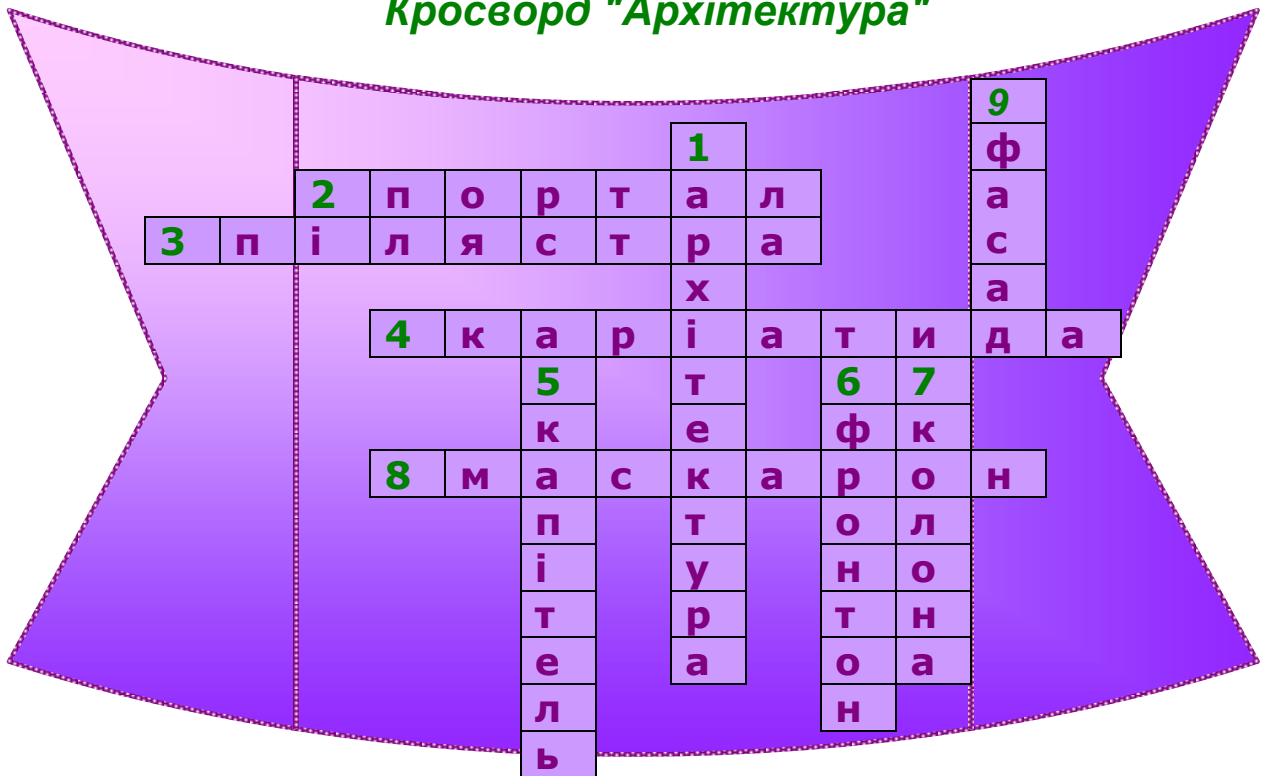

Кросворд "Сім чудес світу"

1. Ім'я фараона, для якого 5000 років тому була побудована одна із пірамід Єгипту.
2. Ім'я вавилонської цариці, для якої було створене друге чудо світу.
3. Місто, у якому знаходився храм Зевса.
4. Ім'я людини, яка спалила храм Артеміди у місті Ефесі.
5. Цар..., для якого збудована найкрасивіша у світі усипальниця.
6. Назва грецького острова, де стояла статуя бога Гелі оса.
7. Історично знаменитий маяк у Єгипті.

Кросворд "Архітектура"

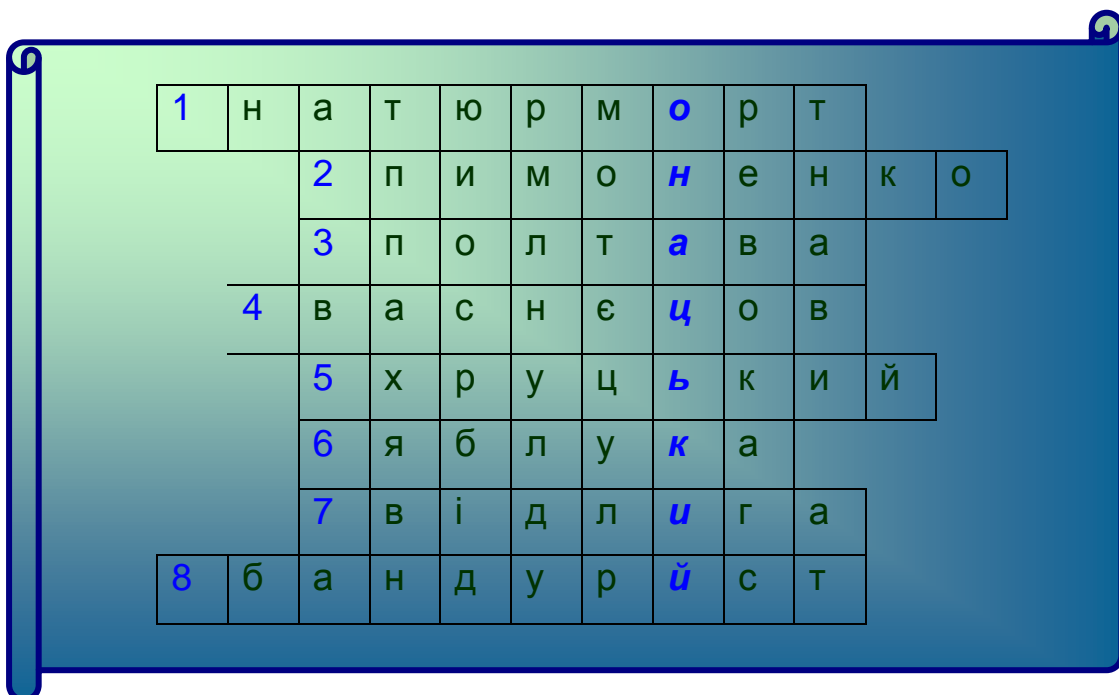
1. Мистецтво будівництва.
2. Прикрашений вхід у будинок.
3. Вертикальний плоский виступ в стіні схожий на колону.
4. Атланти і ...
5. "Капелюшок" колони зверху.
6. Трикутна площа двоскатного даху над порталом або вікном.
7. Оброблений круглий стовп в архітектурі.
8. Ліпна або лита маска обличчя чи звіра.
9. Передня зовнішня сторона будівлі.

Кросворд

"Із фондів Сумського художнього музею"

1. Жанр образотворчого мистецтва.
2. Український художник, який написав картину "Ревнощі".
3. Назва українського міста, що є частиною назви твору С.І.Васильківського.
4. Автор полотна в Сумському художньому музеї „Осіньні листя”.
5. Автор натюрморту "Квіти і фрукти”.
6. Які фрукти найулюбленіші для використання художниками у натюрмортах.
7. Твори двох художників О.К.Саврасова та С.Ю.Жуковського мають однакову назву. Яку?
8. Основний персонаж полотна Д.І.Безперчого – це ...

1							о				
							н				
							а				
	4						ц				
							ь				
							к				
							и				
8							й				

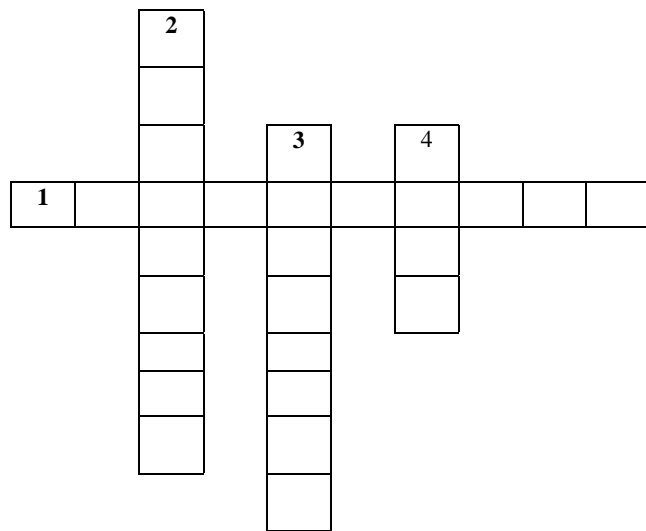
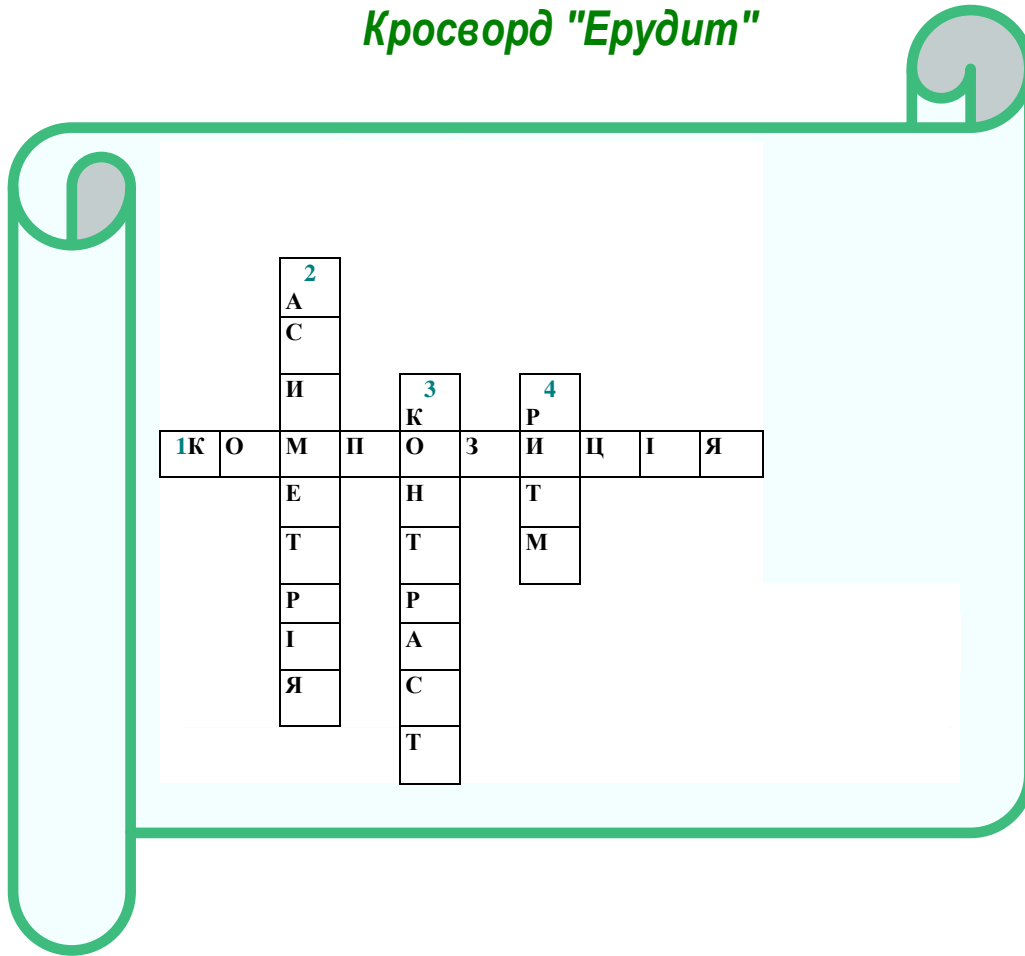
Кросворд "Ерудит образотворчого мистецтва"

к	о	л	і	р						
к	о	л	о	р	и	т				
к	о	н	т	р	а	с	т			
к	о	м	п	о	з	и	ц	і	я	
к	а	н	д	и	н	с	ь	к	и	й

к										
к										
к										
к										
к										

1. Зорове відчуття, яке створює уявлення про забарвлення.
2. Гармонійне поєднання кольорів у творах мистецтва.
3. Різко окреслена протилежність.
4. Побудова художнього твору, зумовлена змістом, призначенням.
5. Український художник, автор абстрактних картин.

Кросворд "Ерудит"

1. Побудова художнього твору, зумовлена змістом і призначенням.
2. Відсутність або порушення принципів симетрії.
3. Різко окреслена протилежність.
4. Повторюваність, чергування, впорядкованих композиційних елементів.

с	т	е	к	и					
с	т	а	т	и	к	а			
с	т	а	н	к	о	в	а		
с	к	у	л	ь	п	т	у	р	а

с									
с									
с									
с									

Кросворд "Скульптура"

1. Інструменти, якими скульптор користується при ліпленні з пластиліну, глини, воску.
2. У мистецтві стан спокою, рівноваги.
3. Твори скульптури, які мають самостійне художнє значення (погруддя, статуя)
4. Вид образотворчого мистецтва, твори якого мають об'ємну форму і виконані з твердих або пластичних матеріалів.

Кросворд "Знайди художні терміни і поняття"

Н	Ю	А	Н	С	С	П	Е	К	Т	Р	Т	Е	Х	Н	И	К	А
Т	О	Н	К	О	Л	О	Р	И	Т	К	О	Н	Т	Р	А	С	Т
У	Г	О	Л	Ь	П	Е	Й	З	А	Ж	М	А	Р	И	Н	А	Л
П	Г	К	А	Р	Т	И	Н	А	Ж	И	В	О	П	И	С	Ь	А
А	У	М	Е	Т	А	Л	Л	О	П	Л	А	С	Т	И	К	А	К
Л	А	Л	А	П	А	Р	Х	И	Т	Е	К	Т	У	Р	А	Г	В
И	Ш	И	П	Л	М	Г	С	Г	К	А	Н	Н	С	П	С	Р	И
Т	Ь	Н	П	А	О	Р	А	Р	А	К	А	А	Т	О	К	А	Т
Р	Г	О	Л	С	З	А	Н	А	Р	В	Б	Т	А	С	У	Т	Р
А	Л	Г	И	Т	А	Ф	Г	В	А	А	Р	Ю	Т	Т	Л	О	А
М	И	Р	К	И	И	И	И	Ю	Н	Р	О	Р	У	А	Ь	Г	Ж
О	Н	А	А	Л	К	К	Н	Р	Д	Е	С	М	Э	Н	П	Р	К
Л	А	В	Ц	И	А	А	А	А	А	Л	О	О	Т	О	Т	А	О
Ь	Э	Ю	И	Н	П	Е	Р	О	Ш	Ь	К	Р	К	В	У	Ф	Л
Б	С	Р	Я	Т	У	Ш	Ь	К	Л	Е	Й	Т	А	К	Р	И	Л
Е	К	А	М	Е	Л	К	И	Ф	Р	Е	С	К	А	А	А	Я	А
Р	И	Б	А	Р	Е	Л	Ь	Е	Ф	П	О	Р	Т	Р	Е	Т	Ж
Т	З	Б	У	М	А	Г	А	Х	О	Л	С	Т	К	И	С	Т	Ь
П	Е	Р	С	П	Е	К	Т	И	В	А	Р	Е	Ф	Л	Е	К	С
П	Р	О	Е	К	Ц	И	Я	Г	А	М	М	А	М	А	С	Л	О

Відповіді на кросворд:

Акварель, аппликация, архитектура, барельеф, бумага, витраж, гамма, глина, гравюра, графография, графика, гуашь, живопись, карандаш, картина, кисть, клей, коллаж, колорит, контраст, лак, линогравюра, марина, масло,

Кросворд "Знайди художника"

Л	Е	О	Н	А	Р	Д	О	Д	А	В	И	Н	Ч	И
Б	Р	Ю	Л	Л	О	В	А	Р	А	Ф	А	Э	Л	Ь
В	Р	У	Б	Е	Л	Ь	Й	П	И	К	А	С	С	О
Л	Е	В	И	Т	А	Н	В	Р	Б	К	Г	К	Г	Т
Д	А	Л	И	Ш	В	В	А	Е	О	У	Е	А	О	И
М	О	Н	Е	Е	А	Е	З	М	Т	С	Й	Р	Г	Ц
М	А	Н	Е	В	С	Л	О	Б	И	Т	Н	А	Е	И
Р	Р	С	Ш	Ч	Н	А	В	Р	Ч	О	С	В	Н	А
Е	О	Е	У	Е	Е	С	С	А	Е	Д	Б	А	Д	Н
П	Д	Р	Б	Н	Ц	К	К	Н	Л	И	О	Д	Ю	Ф
И	Е	О	И	К	О	Е	И	Д	Л	Е	Р	Ж	Р	И
Н	Н	В	Н	О	В	С	Й	Т	И	В	О	О	Е	Д
С	У	Р	И	К	О	В	Ш	И	Ш	К	И	Н	Р	И
М	И	К	Е	Л	А	Н	Ж	Е	Л	О	В	А	Н	Й
П	Е	Т	Р	О	В	В	О	Д	К	И	Н	Г	О	Г

Відповіді на кросворд:

Айвазовский, Боттичелли, Брюллов, Ван Гог, Васнецов, Веласкес, Врубель, Гейнсборо, Гоген, Дали, Дюрер, Караваджо, Кустодиев, Левитан, Леонардо да Винчи, Мане, Микеланджело, Моне, Петров-Водкин, Пикассо, Рафаэль, Рембрандт, Репин, Роден, Серов, Суриков, Тициан, Фидий, Шевченко, Шишкин, Шубин.

Науково-методичне видання

Лариса Володимирівна Сєрих

*Використання кросвордів на уроках
образотворчого мистецтва*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Відповідальний за випуск І. В. Удовиченко

Підписано до друку 24. 09. 2010 р.
Формат 60 х 48 /16. Папір офс.
Тираж 40. Друк офс. Зам. №1

